

NÁVRH

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 - 2033

Predkladateľ:

Mgr. Denisa Felixová,
vedúca odboru sociálnych vecí
a školstva

Spracovateľ:

Mgr. Denisa Felixová,
vedúca odboru sociálnych vecí
a školstva

Spravodajca MsR:

Mgr. Koloman Forró

Návrh na uznesenie:

**Mestské zastupiteľstvo
schvaľuje**

Koncepciu prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova
v meste Nové Zámky na roky 2025 - 2033

D ô v o d o v á s p r á v a

Všeobecná časť:

Strategický dokument **Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033** (ďalej aj ako „Koncepcia PRP ĽBD“) je vypracovaná v súlade s § 83 zákona č. 448/2008 Z. z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb. II. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nové Zámky na roky 2021 – 2027 (ďalej len „KPSS 2021 – 2027“) bol schválený uznesením č. 356/161220 a uznesením č. 489/271021 v znení dodatku č. 1. Víziou Mesta Nové Zámky v uvedenom dokumente sa uvádza „Mesto Nové Zámky je otvoreným, bezpečným a dôstojným miestom pre život občanov bez ohľadu na ich vek, pohlavie, sociálnu situáciu, pôvod, rasu či vierovyznanie. Komplexná a koordinovaná sociálna pomoc obyvateľom bude zabezpečovaná prostredníctvom siete sociálnych služieb, ktorá bude naplňovať úlohy v sociálnej oblasti, je a bude garanciou istoty primeranej podpory pre užívateľov sociálnych služieb.“

Jednou z prioritných oblastí definovaných v KPSS 2021 – 2027 sú osoby v krízových situáciách a ľudia bez domova. Strategickým cieľom č. 3 v KPSS 2021 – 2027 je vytvoriť príležitosti a podmienky pre návrat osôb v krízových situáciách do bežného života. Jedným z opatrení špecifického cieľa 3.1 je opatrenie 3.1.2 Tvorba koncepčných dokumentov (prevencia extrémnej formy sociálneho vylúčenia). Prípravou Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v mesta Nové Zámky sa realizuje schválené opatrenie v KPSS na roky 2021 – 2027, čím sa prispeje k naplneniu Špecifického cieľa 3.1.

Odbor sociálnych vecí a školstva v spolupráci a pod odbornou gesciou Nezávislej platformy SocioFórum, o. z. participatívnym spôsobom spracoval Koncepciu PRP ĽBD, ako komplexný model zameraný na prevenciu, riešenie a zmiernenie krízovej situácie cieľovej skupiny v súlade so schválenou Národnou koncepciou prevencie a ukončovania bezdomovstva. Dokument vznikol v spolupráci s poskytovateľmi služieb krízovej intervencie, zástupcami relevantných inštitúcií, odbornou verejnosťou, ako aj poslankyňami mestského zastupiteľstva. Proces tvorby predkladaného dokumentu sa začal vo februári 2024, predpoklad jeho ukončenia je v septembri 2024, schválením návrhu koncepcie mestským zastupiteľstvom.

Pri zadefinovaní **cieľovej skupiny** sa vychádzalo z typológie ETHOS a koncepčných kategórií:

1. Osoby bez prístrešia – najmä ľudia žijúci priamo na ulici a/alebo využívajúci nocľahárne, prípadne iné krízové ubytovanie, ktoré je určené iba na prenocovanie.
2. Osoby bez bývania – ide najmä o ľudí využívajúcich zariadenia sociálnych služieb určené pre ľudí bez domova (napr. útulky), ženy v núdzovom bývaní, ľudí žijúcich v azylových centrách a ľudí, ktorým sa končí ústavná starostlivosť a nemajú po jej ukončení nadväzujúce stabilné bývanie.
3. Osoby v neistom bývaní – ide o ľudí využívajúcich štandardné bývanie, no bez právneho nároku alebo dôvodu (bez nájomnej zmluvy, bývanie u priateľov, ilegálne využívané bývanie a pod.)
4. Osoby v neprimeranom (nevyhovujúcom) bývaní – ľudia žijúci v neštandardnom obydli, ktoré nie je určené na bývanie (napr. chatka, karavan a pod.), ľudia žijúci v osadách a ľudia bývajúci v preplnených obydliach.

Cieľová skupina zahŕňa: osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením (napr. aj osoby zažívajúce násilie a osoby po skončení výkonu trestu); seniorov ako fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek; fyzické osoby v nepriaznivej sociálnej situácii; domácnosti v hmotnej núdzi; domácnosti vystavené riziku

príjmovej chudoby; osoby so zdravotným postihnutím; mladých dospelých, odchádzajúcich z ústavnej starostlivosti; sociálne znevýhodnené rodiny s deťmi a domácnosti ohrozené stratou bývania.

Členovia riadiaceho výboru Koncepcie PRP LBD zadefinovali pracovné skupiny pre štyri prioritné oblasti: **bývania, zdravotnej starostlivosti, zamestnanosti, sociálnych služieb a sociálno-právnej ochrany**. V rámci vytvorených pracovných skupín boli zadefinované nasledovné **strategické priority**:

1. Zdostupnenie rôznych foriem bývania pre nízkopríjmové domácnosti a pre LBD.
2. Zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti.
3. Podpora rozvoja motivačných nástrojov k zamestnávaniu.
4. Zameranie sa na nízkoprahovosť sociálnych služieb a špecifické skupiny a potreby LBD.

V súlade so strategickými prioritami boli zadefinované strategické a špecifické ciele, opatrenia a aktivity podrobne rozpracované v predkladanom dokumente od str. 61., ktorých realizáciou sa vo veľkej miere naplnia identifikované potreby cieľových skupín v rámci prioritných oblastí Koncepcie PRP LBD.

Cieľom implementácie koncepcie LBD je zabezpečiť komplexný, flexibilný, efektívny a dostupný systém starostlivosti o ľudí ohrozených stratou bývania a ľudí bez domova.

Osobitná časť:

Na realizáciu **strategického cieľa 1** za obdobie rokov 2025 – 2033 sa uvažuje s objemom finančných prostriedkov vo výške 721 680 €, z čoho takmer 56 % (402 685 €) je krytých zo zdrojov projektu EŠIF – Program Slovensko – 4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby (ESF +), výzva - PSK-MPSVR-020-2023-DV-ESF+ Zavádzanie housing-led prístupov so sprievodnými opatreniami na zabezpečenie dostupného bývania, 21 % zo zdrojov rozpočtu mesta NZ a 23 % zo zdrojov NSK. Realizácia strategického cieľa 1 neobsahuje kapitálové výdavky.

Na realizáciu **strategického cieľa 2** v rokoch 2025 až 2033 sa predpokladá objem finančných prostriedkov na bežné výdavky vo výške 469 600 € a cca 35 000 € kapitálové výdavky na rekonštrukciu priestorov v transformovanej ubytovni na nízkoprahovú ambulanciu a 3 miesta v ZOS s ošetrovateľskou starostlivosťou aj s prístrojovým vybavením. Navrhované výdavky sa predpokladajú kryť z rozpočtu mesta NZ a z dotácií Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, od roku 2027 cca vo výške 60 000 €/ročne na ich prevádzku. Na krytie týchto výdavkov môžu prispieť aj zdravotné poisťovne, pokiaľ bude mať mesto Nové Zámky uzavretú zmluvu na financovanie ošetrovateľskej starostlivosti v ZOS a na poskytované zdravotné výkony v ambulancii.

Na realizáciu **strategického cieľa 3** v rokoch 2025 až 2033 sa predpokladá objem finančných prostriedkov na bežné výdavky vo výške 312 000 €, z ktorých 63 % bude krytých zo zdrojov EŠIF prostredníctvom NP, ktoré realizuje ÚPSVR (Bezplatné dlhové poradne, rekvalifikačné programy alebo Centrum právnej pomoci). V prípade schválenia projektu Krok za krokom II. v Nových Zámkoch budú aktivity finančne zabezpečené aj nenávratným finančným príspevkom vo výške 228 087 € z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Na realizáciu **strategického cieľa 4** je potrebných v priebehu rokov 2025 – 2033 objem finančných prostriedkov na bežné výdavky 2 539 500 €, z ktorých cca 85 % financuje formou dotácií Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Ide o prevádzkové náklady na financovanie útulku s kapacitou 12 miest od roku 2028 (375 000 €/ročne). Pre uskutočnenie cieľa 4 je potrebných zabezpečiť kapitálové zdroje v objeme 270 000 €, z čoho 60 000 € je na rekonštrukciu priestorov pre účely NDC a 210 000 € je na rekonštrukciu ubytovne na nízkoprahové krízové centrum, v ktorom budú registrované sociálne služby:

útulok s kapacitou 12 miest, zariadenie opatrovateľskej služby pre ĽBD s kapacitou 3 – 4 miest a nízkoprahová ambulancia.

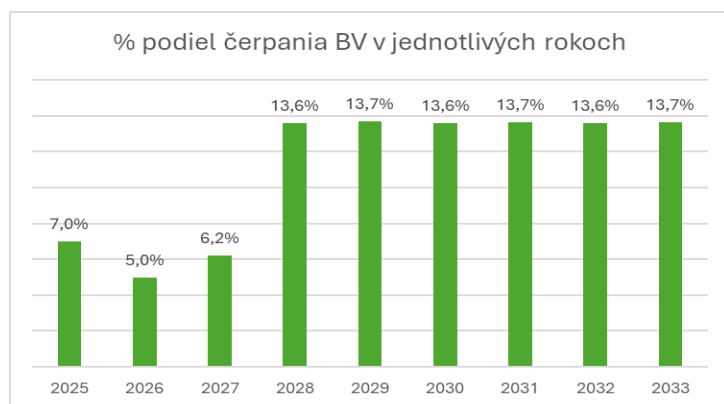
Sumárne na realizáciu stratégie prevencie a ukončovania bezdomovstva v meste Nové Zámky sa predpokladá na roky 2025 až 2033 objem finančných prostriedkov na **bežné výdavky (BV) 4 042 780 €** a **kapitálové výdavky (KV) v objeme 305 000 €**. Pri financovaní aktivít jednotlivých strategických cieľov sa bude **uplatňovať viacdrojové financovanie** zložené okrem výdavkov mesta a príjmov z úhrad klientov za poskytovanú sociálnu službu aj nenávratnými finančnými príspevkami zo štrukturálnych fondov, finančnými príspevkami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v zariadeniach podmienených odkázanosťou a v zariadeniach krízovej intervencie, v prípade neverejných poskytovateľov sociálnych služieb aj z príspevkov z VÚC (realizácia aktivít predpokladá zapojenie MVO a neverejných poskytovateľov v rámci participatívnych procesov).

Finančný plán - bežné a kapitálové výdavky na roky 2025 – 2033

(v €)		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Spolu
Strategický cieľ 1	BV	215655	123159	103866	47000	46000	47000	46000	47000	46 000	721 680
	KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strategický cieľ 2	BV	26 200	26 200	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	469 600
	KV	0	35 000	0	0	0	0	0	0	0	35 000
Strategický cieľ 3	BV	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	312 000
	KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strategický cieľ 4	BV	4 000	19 000	51 500	410500	412500	410500	410500	410500	410500	2 539 500
	KV	60 000	110 000	100 000	0	0	0	0	0	0	270 000
Strategické ciele spolu	BV	281 855	201 359	250 966	550 100	554 100	550 100	552 100	550 100	552 100	4 042 780
	KV	60 000	145 000	100 000	0	0	0	0	0	0	305 000

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl – august 2024

Podiel čerpania BV (v %) za jednotlivé roky

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024